

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์และความสอดคล้องของอัตมโนทัศน์กับการปรับตัวและสติปัญญาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และเพื่อเปรียบเทียบอัตมโนทัศน์และความสอดคล้องของอัตมโนทัศน์ของนักเรียนที่มีการปรับตัวและสติปัญญาแตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 233 คน เป็นชาย 119 คน หญิง 114 คน คัดเลือกจากโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร 3 โรงเรียน และในจังหวัดใกล้เคียง 4 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวัดอัตมโนทัศน์ (ผู้วิจัยสร้างเอง)
2. แบบวัดการปรับตัว (ผู้วิจัยสร้างเอง)
3. แบบสอบถามวิธีสภาวะทางอารมณ์มาตรฐานของราเวน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบวัดและแบบสอบถามทั้ง 3 ชุดไปทดสอบนักเรียนในเวลาเรียนโดยทดสอบเป็นกลุ่ม

การวิเคราะห์หขอมูล

1. หาคาสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา
2. วิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง แบบไม่วัดซ้ำ

ผลการวิเคราะห์หขอมูล

1. อักมโนทัศน์มีความสัมพันธ์ในทางตรงกับการปรับตัว ($r = .31, p < .01$)
2. อักมโนทัศน์กับสติปัญญา และการปรับตัวกับสติปัญญาไม่มีความสัมพันธ์กัน
3. ความสอดคล้องระหว่างอักมโนทัศน์ที่ประเมินด้วยตนเองและอักมโนทัศน์ที่ผู้อื่นประเมิน ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวและสติปัญญา
4. นักเรียนที่มีการปรับตัวแตกต่างกัน มีอักมโนทัศน์ที่ประเมินด้วยตนเองแตกต่างกัน โดยนักเรียนที่มีการปรับตัวดีได้คะแนนเฉลี่ยของคะแนนอักมโนทัศน์ที่ประเมินด้วยตนเองเท่ากับ 135.6 และนักเรียนที่มีการปรับตัวไม่ดี ได้คะแนนเฉลี่ยของคะแนนอักมโนทัศน์ที่ประเมินด้วยตนเองเท่ากับ 127.0
5. นักเรียนที่มีสติปัญญาแตกต่างกัน มีอักมโนทัศน์ที่ประเมินด้วยตนเองไม่แตกต่างกัน
6. นักเรียนที่มีการปรับตัว และสติปัญญาแตกต่างกัน มีความสอดคล้องของอักมโนทัศน์ที่ประเมินด้วยตนเองและที่ผู้อื่นประเมินไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

การประยุกต์นำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยนี้ พบว่า อักมโนทัศน์และการปรับตัว มีความสัมพันธ์กัน แต่ทั้งอักมโนทัศน์และการปรับตัวไม่มีความสัมพันธ์กับสติปัญญา เนื่องจากการวิจัยนี้ไม่แสดงความสัมพันธ์ที่เป็นเหตุเป็นผลต่อกัน จึงไม่อาจบอกได้ว่าตัวแปรใดเป็นเหตุและตัวแปรใดเป็นผล อย่างไรก็ตามจากผลที่ปรากฏนี้ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กน่าจะได้ตระหนักว่า

อ้อมโนทัศน์และการปรับตัว เป็นเรื่องที่มีความสำคัญและมีความเกี่ยวข้องกัน การส่งเสริมพัฒนาการด้านหนึ่งเท่ากับเป็นการส่งเสริมพัฒนาการอีกด้านหนึ่งไปในตัว และสิ่งที่ยูเกี่ยวข้องอาจทำได้คือการส่งเสริมให้เด็กมีอ้อมโนทัศน์ที่ดี วิธีการส่งเสริมนี้อาจกระทำไคหลายทาง คือ

1. การให้เด็กทำงานซึ่งมีความยากายเป็นลำดับขั้น การให้งานลักษณะนี้จะช่วยให้เด็กมีโอกาสประสบความสำเร็จและเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในความสามารถของตน มีการวิจัยมากมายที่แสดงว่าเด็กจะทำงานด้วยความมานะพยายาม ถ้าเขามีความเชื่อว่า ความสำเร็จที่เกิดขึ้นนี้มาจากความสามารถของเขาเอง มิใช่จากความบังเอิญหรือโชคคือ ผลลัพธ์ที่ได้จากความมานะบากบั่นนี้ก็คืออ้อมโนทัศน์ที่ดี

2. การปฏิบัติตนต่อเด็กในลักษณะอันประคบประหงม การยอมรับ การไว้วางใจ และการให้กำลังใจ

การยอมรับ หมายถึง การแสดงความพอใจและสนใจในเด็กตามสภาพที่เขาเป็น ตามความสามารถ ชี้ดจำกัด ข้อดี และข้อค้อยอย่างที่เขาเป็นอยู่ การยอมรับนี้อาจแสดงออกทางความสนใจที่มีต่อเด็ก ความห่วงใยในภาวะความเป็นอยู่ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเขา การให้กำลังใจในยามที่เขาต้องการ และการชื่นชมกับสิ่งที่เขาเป็นและที่เขาสามารถกระทำ การยอมรับเด็กตามสภาพที่เขาเป็นนี้ จะช่วยลดความหวาดกลัวว่าตนจะไม่เป็นที่ยอมรับ ทำให้เด็กมีกำลังใจที่จะเผชิญหน้ากับปัญหาต่าง ๆ

การไว้วางใจ หมายถึง การมีความเชื่อว่าเด็กจะสามารถตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมและประสบผลสำเร็จ ผู้ใหญ่จะควบคุมเด็กน้อยลง และจะส่งเสริมให้เด็กมีความรับผิดชอบตอตนเองมากขึ้น

3. ให้โอกาสเด็กได้เลือกที่จะกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามระดับความสามารถในเวลาที่เขาต้องการ และกับบุคคลที่เขาต้องการทำงานด้วย การที่ครูไว้วางใจเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกนี้ จะช่วยให้เด็กได้มีโอกาสสำรวจความสนใจ และรู้ถึงมาตรฐานของตนเอง ซึ่งเท่ากับเป็นการช่วยให้เขามีการรับรู้ตนเองอย่างแม่นยำ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. เนื่องจากการวิจัยนี้ใช้ข้อมูล ซึ่งได้จากคำรายงาน คาสหสัมพันธ์ที่ได้จึงยังไม่อาจสรุปได้แน่นอน เพราะคาสหสัมพันธ์ดังกล่าวอาจเกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่น ซึ่งเกี่ยวข้องกับทั้งสองชุดนี้รวมกัน เช่น ความต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคม (Social desirability) ดังนั้น จึงควรมีการวิจัยโดยอาศัยข้อมูลด้านการปรับตัวในลักษณะอื่น เช่น การประเมินของครู หรือเพื่อน เป็นต้น

2. ในการวิจัยเกี่ยวกับอ้อมโนทัศน์นั้น พบว่ามีเครื่องมือที่ใช้วัดภาวสันนิษฐานนี้หลายชุดด้วยกัน และเครื่องมือเหล่านี้ก็แตกต่างกันไปตามคำจำกัดความของงานวิจัยแต่ละเรื่อง ทำให้การเปรียบเทียบตีความผลการวิจัยทำได้โดยยาก ในประเทศไทยก็มีผู้ทำวิจัยเกี่ยวกับอ้อมโนทัศน์ไปแล้วหลายเรื่อง จึงน่าจะมีการวิจัยตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดอ้อมโนทัศน์เพื่อให้ได้แบบวัดที่ดีและเหมาะสมที่สุดสำหรับคนไทย วิธีการตรวจสอบอาจใช้วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ หรือวิธี Multitrait-multimethod matrix ของ Campbell และ Fiske ก็ได้

3. เนื่องจากมีผู้วิจัยพบว่า อ้อมโนทัศน์และสติปัญญาต่างก็มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฉะนั้น การวิจัยที่น่าสนใจอีกเรื่องหนึ่งคือการศึกษาอิทธิพลของอ้อมโนทัศน์และสติปัญญาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย